МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХУСТСЬКИЙ БАЗОВИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛРАДИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____ *В.В.Бабич*
«____»_____ *2022 р.*

ПРОГРАМА
для підготовки до індивідуальної співбесіди з української мови (на основі базової загальної середньої освіти (9 класів) та

Схвалено
на засіданні циклової комісії
суспільно-гуманітарних дисциплін
Протокол № ____від _____2022 р.
Голова циклової комісії -_____ Г.Шимон

Хуст - 2022

ПРОГРАМА
з української мови

для індивідуальної співбесіди
на основі базової та повної загальної середньої освіти
(на основі навчальної програми для загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом МОНу від 07.06.2017 № 804)

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. ***Фонетика.***

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв **я, ю, є, ї, щ**. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування **у-в, і-й.**

Тема 2. ***Лексикологія. Фразеологія.***

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази.

Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

Тема 3. ***Будова слова. Словотвір.***

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні **[о], [е]** у складних словах.

Тема 4. ***Морфологія. Орфографія.***

4.1. Іменник

Мофологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга,

третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен побатькові.

4.2 Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

4.2. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості, складні й складені. Типи відмінювання кількісних числівників:

1) один, одна;

2) два, три, чотири;

3) від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;

4) сорок, дев'яносто, сто;

5) двісті – дев'ятсот;

6) нуль, тисяча, мільйон, мільярд;

7) збірні;

8) дробові.

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

4.3. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

4.4. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна

дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутньогочасу

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

4.5. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників разом і через дефіс.

4.6. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямими відмінками іменника.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

4.7. Вигук

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова.

Узагальнення, систематизація, контрольна перевірка знань, умінь, навичок слухачів із пройдених розділів курсу.

Тема 5. *Синтаксис.*

5.1. Словосполучення.

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

5.2. Речення.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

5. 2.1. Просте двоскладне речення.

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному йодноскладному реченні.

Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

5.2.3. Односкладні речення.

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.

5.2.4. Речення з однорідними членами.

Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в реченні з однорідними членами.

5.2.5. Складне речення.

Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному:

1) інтонація й сполучники або сполучні слова;

2) інтонація.

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне речення.

Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення.

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами:

1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю;

2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю;

3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення.

Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями:

1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними);

2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною).

Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення.

Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

Тема 6. Стилістика.

Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний),їх основні ознаки, функції.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ СПІВБЕСІДИ

1 Чергування голосних і приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Подвоєння і подовження приголосних.

2 Будова слова. Відомості про основу слова і закінчення змінюваних слів, про корінь, префікс, суфікс і закінчення як значущі частини слова; вивчені орфографічні правила.

3 Творення слів. Основні способи словотвору, правила переносу складних слів з рядка в рядок (односкладові частини складноскорочених слів та ініціальні й комбіновані абревіатури).

4 Склад лексики сучасної української літературної мови за походженням. Власне українські слова. Синонімічне багатство мови. Загальні відомості про лексичне значення слова, синоніми, антоніми, омоніми, пряме і переносне значення слова; особливості власне української лексики в порівнянні із запозиченнями.

5 Загальні відомості про українську фразеологію. Роль фразеологізмів у мовленні: фразеологізми та їхні різновиди (синонімічні, антонімічні).

6 Принципи українського правопису. Основні орфограми в коренях, префіксах, суфіксах: принципи розрізнення орфограм, загальні ознаки чотирьох принципів українського правопису.

7 Складні випадки вживання апострофа і м'якого знака. Групи знаків, співвідношення звуків і букв; правила вживання апострофа і м'якого знака.

8 Правопис іншомовних та складних слів. Правила написання іншомовних слів українською мовою та правопис складних слів разом, окремо і через дефіс.

9 Стилістичні засоби морфології. Морфологічні засоби стилістики стосовно категорії роду, категорії числа, власних і загальних іменників, ступенів порівняння, стягнених і нестягнених форм, дієслівних категорій.

10 Поняття про синтаксис та його основні одиниці. Найважливіші відомості з синтаксису і пунктуації, основні одиниці синтаксису.

11 Прості двоскладні та односкладні речення. Будова простого двоскладного речення, види односкладних речень.

12 Тире між підметом і присудком: правила використання, тире між підметом і присудком, а також випадки, коли не ставиться тире між підметом і присудком.

13 Розділові знаки при прикладці . Правила відокремлення прикладкиза допомогою дефіса, коми чи тире; визначення прикладки.

14 Однорідні члени речення. Відомості про однорідні члени речення: правила вживання розділових знаків при однорідних членах речення.

15 Розділові знаки при відокремлених членах речення. Використання розділових знаків при відокремлених та уточнювальних членах речення.

16 Звертання. Непоширені і поширені звертання; розділові знаки при звертанні.

17 Вставні слова та вставлені конструкції. Відомості про вставні слова (словосполучення та речення); найчастіше вживані вставні слова й словосполучення; вивчені пунктуаційні правила.

18 Типи складних речень. Складносурядні речення. Відомості про складне речення, види складних речень (сполучникові й безсполучникові),засоби зв'язку між частинами складного речення, особливості будови складносурядного речення; правила розстановки розділових знаків між простими реченнями в складносурядному.

19 Складнопідрядні речення. Відомості про складнопідрядні речення (у тому числі з кількома підрядними); види підрядних речень; правила вживання розділових знаків між частинами складнопідрядного речення.

20 Безсполучникові складні речення. Складні речення з різними видами зв'язку. Відомості про безсполучникові складні речення та будову складного речення з різними видами зв'язку: правила вживання розділових знаків між частинами таких речень.

21 Пряма і непряма мова. Цитати. Діалог. Будова речень з прямою і непрямою мовою, з цитатами; особливості діалогу.

ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТА:

<u>абітурієнт повинен знати:</u>

•Вживання великої букви.

•Правила переносу частин слова.

•Правопис голосних. Чергування е з и, і з іншими голосними. Правопис ненаголошених голосних.

•Спрощення в групах приголосних.

•Обґрунтовувати розстановку розділових знаків за допомогою вивчених правил.

•Вживання м'якого знака та апострофа.

•Подвоєння та подовження приголосних. Правопис слів іншомовного походження.

•Відмінювання та правопис відмінкових закінчень іменників та прикметників.

•Правопис відмінкових форм числівника.

•Відмінювання і правопис займенників.

•Правопис дієслів.

•Правопис прислівників.

•Правопис прийменників та сполучників.

•«Не» з іменними частинами мови, прислівником, дієсловом.

•Розділові знаки в простому реченні. Тире в простому неускладненому реченні. Розділові знаки між групою підмета і групою присудка.

•Однорідні члени речення. Розділові знаки між однорідними членами речення.

•Узагальнювальні слова і розділові знаки при них.

•Відокремлені члени речення. Відокремлені додатки та обставини.

Відокремлені і невідокремлені означення. Прикладна як різновид означення. Розділові знаки при прикладці.

•Звертання. Розділові знаки при звертанні.

•Вставні слова і речення. Вставлені слова і речення.

•Складнопідрядні речення. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.

•Порівняльні звороти.

•Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

•Пряма мова і розділові знаки при ній. Передача прямої мови непрямою. Цитати. Розділові знаки при цитатах.

•

•абітурієнт повинен уміти:

•Знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил.

•Правильно записувати слова з вивченими орфограмами.

•Знаходити і виправляти орфографічні помилки.

•Правильно ставити розділові знаки в реченнях з різними видами зв'язку.

•Знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

Підвищенню мовної компетенції абітурієнта сприятимуть:

1. Орфографічний словник української мови: Близько 120000 слів / Уклад.: С. І. Головащук, М. М. Пещак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. - К.: Вид-во „Довіра", 1994. - 864 с.

2. Словник іншомовних слів / Укладачі: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. - К.: Наук, думка, 2000. - 680 с.

3. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. - К.: Наук, думка, 2007. - 288 с.

4. Чукіна В. Ф., Почтаренко О. М., Почтаренко Г. С. Український правопис в таблицях і схемах: Навчальне видання. - К.: Логос, 2005. - 176 с.

5. Ющук І. П. Українська мова: Підручник. - К.: Либідь, 2003. - 640 с.